

Geen doemscenario voor voedselprijzen

De prijzen voor energie en voedsel hebben invloed op elkaar. Onderzoekers van het LEI bekeken de effecten van de groeiende vraag, de opkomst van biobrandstoffen en stijgende productiekosten.

'Het is opvallend dat aan prijsstijgingen gelijk pessimistische toekomstverwachtingen worden gekoppeld', zegt Geert Woltjer van het LEI. 'Toen de olieprijs steeg in de jaren tachtig voorzagen men allerlei doemscenario's, maar de olieprijs daalde zelfs weer in de jaren negentig.'

Woltjer onderzocht de verbanden tussen de energie- en de voedselsector wereldwijd. Beide markten zijn inelastisch op de korte termijn; vraag en aanbod reageren niet veel op de prijzen. 'Mensen gaan na prijsstijgingen niet minder eten of minder auto rijden, en een boer verkoopt zijn oogst ook als hij er minder voor betaald krijgt.'

De groeiende wereldbevolking en opkomende economieën als China, India en Brazilië leiden tot een toenemende vraag naar voedsel en energie. Toch verwacht Woltjer dat de

schaarste aan energie en voedsel op langere termijn meevalt, afhankelijk van of er geïnvesteerd wordt in bijvoorbeeld intensivering van de landbouw in ontwikkelingslanden en in duurzame elektriciteit als zonne-energie. 'Bij prijsverhogingen zoeken mensen andere oplossingen. Maar wat de toekomst brengt blijft koffiedik kijken.'

Uit het onderzoek bleek dat hogere energieprijzen waarschijnlijk pas op langere termijn vertaald worden in hogere voedselprijzen. Woltjer: 'In eerste instantie betalen de boeren de energiekosten en nemen ze hun verlies. Op de langere termijn proberen ze de kosten te compenseren door meer productie of minder investeringen. Dat laatste leidt mogelijk tot minder aanbod en dus hogere voedselprijzen.' De opkomst van biobrandstoffen heeft op korte termijn wel problemen veroorzaakt.

Biobrandstoffen zijn een druppel op de gloeiende plaat in de totale energievoorziening, maar zorgen wel voor een nadelig effect op de voedselmarkt, zegt Woltjer, onder door concurrerende aanspraken op grond. 'Hopelijk gaat dat in de toekomst anders. We kunnen beter geld steken in de ontwikkeling van echt duurzame energie.'

Voorraden spelen volgens de econoom een interessante rol bij schaarste en prijsstijgingen. Ving de OPEC de oliecrisis in de jaren tachtig nog op door minder te produceren en zo de prijzen te stabiliseren, nu is de wil om voorraden op te bouwen afwezig. Ook bij mislukte oogsten stijgen de voedselprijzen nu snel. 'De buffers zijn kleiner. Daardoor is de situatie de laatste twee decennia kwetsbaarder dan in de vorige eeuw.'

Informatie: LEI-rapport 2010-032
Contact: geert.woltjer@wur.nl
070 - 335 83 82



Amerikaanse fabriek voor bio-ethanol. 'Biobrandstoffen hebben een nadelig effect op de voedselmarkt. We kunnen beter geld steken in de ontwikkeling van echt duurzame energie.'